

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4To/7/2014
Identifikačné číslo spisu: 9512100003
Dátum vydania rozhodnutia: 24.06.2014
Meno a priezvisko: JUDr. Emil Bďžoch
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2014:9512100003.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Emila Bďžocha a sudcov JUDr. Martina Piovartsyho a JUDr. Viliama Dohňanského na verejnom zasadnutí 24. júna 2014 v Bratislave v trestnej veci proti obžalovanej Mgr. T. S. , pre prečin poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 261 ods. 1 Tr. zák. o odvolaní obžalovanej proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu v Pezinku z 27. novembra 2013, sp. zn. PK-2T 1/2012, takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. e/, ods. 3 Tr. por. sa z r u š u j e vo výroku o treste rozsudok Špecializovaného trestného súdu v Pezinku z 27. novembra 2013, sp. zn. PK-2T 1/2012.

Na podklade § 322 ods. 3 Tr. por.

u obžalovanej Mgr. T. S. pri nezmenenom výroku o vine napadnutého rozsudku,

podľa § 40 ods. 1 písm. a/ Tr. zák.

u p ú ť a o d p o t r e s t a n i a .

Odôvodnenie

Obžalovaná Mgr. T. S. bola rozsudkom Špecializovaného trestného súdu z 27. novembra 2013, sp. zn. PK-2T 1/2012, uznaná za vinnú z prečinu poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 261 ods. 1 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

dňa 3. apríla 2008 ako štatutárna zástupkyňa združenia Spoločnosť pre sebauvedomenie, rast a rozvoj človeka so sídlom v Trnave, Špačinska č. 66, IČO: XXXXXXXX predložila v úmysle vylákať finančné prostriedky Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Pezinku v rámci Žiadosti o úhradu platby č. 3 za obdobie 3/2008 zo dňa 3. apríla 2008 na preplatenie 90 % výdavkov z faktúry č. 2008272 vystavenej dňa 25. marca 2008 dodávateľom - spoločnosťou BILANX - GM, spol. s.r.o., Kremnická č. 24, Bratislava, na sumu 157 233 Sk (5 219,18 €) za vykonané práce, ktoré jej boli Úradom práce,

sociálnych vecí a rodiny v Pezinku dňa 18. apríla 2008 poukázané na účet príjemcu č. XXXXXXXX/XXXX na základe Dohody č. 3/§56/2008/II zo dňa 6. februára 2008 o poskytnutí nenávratného finančného príspevku na zriadenie chránenej dielne alebo chráneného pracoviska a na ich zachovanie, hoci Mgr. T. S. mala vedomosť o tom, že práce uvedené v predloženej faktúre neboli spoločnosťou BILANX - GM, spol. s.r.o., vykonané, čo bolo následne zistené aj kontrolným orgánom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Pezinku, a tým spôsobila Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Pezinku škodu v celkovej výške 141 509,65 Sk (4 697,26 €), z čoho 50 % tvorili finančné prostriedky Európskeho sociálneho fondu vo výške 70 754,83 Sk (2 348,63 €) a 50 % tvorili finančné prostriedky zo Štátneho rozpočtu Slovenskej republiky vo výške 70 754,83 Sk (2 348,63 €).

Za to bola odsúdená podľa § 261 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 56 ods. 1 Tr. zák. k peňažnému trestu vo výmere 500 €.

Podľa § 57 ods. 2 Tr. zák. zaplatená suma peňažného trestu pripadá štátu.

Podľa § 57 ods. 3 Tr. zák. súd obžalovanej ustanovil pre prípad, že by výkon tohto trestu mohol byť úmyselne zmarený, náhradný trest odňatia slobody na 2 mesiace.

Rozsudok vo výroku o vine a treste ihneď po jeho vyhlásení na hlavnom pojednávaní napadla odvolaním obžalovaná Mgr. T. S. s tým, že vykonané dokazovanie nepreukazuje, že jej konanie je trestným činom. Prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry, Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len prokurátor) po vyhlásení tohto rozsudku na hlavnom pojednávaní sa výslovne vzdal práva podať proti nemu odvolanie.

Obžalovaná prostredníctvom obhajcu v dôvodoch odvolania upriamila pozornosť na zrušujúce uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (najvyšší súd) v tejto veci z 9. júla 2013, sp. zn. 4 To 9/2012, na podklade ktorého Špecializovaný trestný súd (prvostupňový súd) doplnil dokazovanie a ustálil skutkovú vetu tak, ako je uvedená vo výrokovej časti napadnutého rozsudku. Konštatovala, že Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Pezinku (ďalej len ÚPSVaR) predložila na refundáciu faktúru č. 2008272 z 25. marca 2008 na sumu 5 219,18 € (157 233 Sk) za vymaľovanie a vyrovnanie podlahy, vystavenú dodávateľom Bilanx - GM, spol. s.r.o., Kremnická 24, Bratislava, (Bilanx-GM), ktorá bola následne 18. apríla 2008 preplatená vo výške 90% zo skutočnej sumy oprávnených nákladov na základe uzavretej dohody. Stalo sa tak napriek tomu, že ÚPSVaR pred ich refundáciou 14. apríla 2008 zistil, že práce uvedené v predloženej faktúre neboli vykonané. Avšak podľa nej k machinácii s týmito finančnými prostriedkami nedošlo. V jej mene (Občianske združenie Spoločnosť pre sebauvedomenie, rast a rozvoj človeka, ďalej len OZ) na základe obstarávateľskej zmluvy (išlo o rámcovú zmluvu, na základe ktorej táto spoločnosť zastupovala OZ vo veciach účtovníctva a obchodu) zabezpečovala výkon potrebných prác obchodná spoločnosť Bilanx - GM, spol. s.r.o., o čom ÚPSVaR vedel. Pripravený bol rozpočet a cenová ponuka a práce mali začať 4. apríla 2008, k čomu nedošlo len preto, že vedenie mesta Pezinok do priestorov OZ nasťahovalo rómske rodiny. Takto poskytnuté finančné prostriedky, ale aj nad ich rámec ešte pred vznesením obvinenia 23. júna 2008 vrátila ÚPSVaR, nemala teda úmysel tieto prostriedky vylákať. Uvedené mal súd prvého stupňa zohľadniť v rámci hodnotenia materiálneho korektívu pre prečiny a posúdiť, či došlo k naplneniu zákonných znakov prečinu, pre ktorý je trestne stíhaná. Prvostupňovému súdu vytkla aj to, že v dostatočnej miere sa nevyrovnal s mierou jej zavinenia a so spôsobom vykonania činu a jeho následkami, okolnosťami, za ktorých bol spáchaný a samotnou pohnútkou. Z jej strany nedošlo k žiadnej machinácii s finančnými prostriedkami zo štátneho rozpočtu a jej konanie nenesie znaky seba obohatenia. Nie jej vinou musela vrátiť všetky finančné prostriedky, ktoré jej boli poskytnuté nielen na prestavbu, ale aj na mzdy a odvody, a to z peňazí, ktoré získala predajom vlastného domu a pôžičky, ktorú doposiaľ spláca. Netvrdila, že sporné práce vykonané boli, ale že vykonané mali byť. Pracovníci ÚPSVaR boli priebežne o celej situácii informovaní. Daňové kontroly nezistili v jej činnosti žiadne pochybenia. V jej konaní absentuje zavinenie, čo je obligatórnou zložkou subjektívnej stránky trestného činu, a preto odvolaciemu súdu navrhla, aby ju spod obžaloby podľa § 285 písm. b/ Tr. por. oslobodil.

Prokurátorovi boli písomné dôvody odvolania obžalovanej zaslané na vedomie v zmysle § 314 Tr. por. Na verejnom zasadnutí navrhol najvyššiemu súdu odvolanie obžalovanej ako nedôvodné zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 317 ods. 1 Tr. por. na verejnom zasadnutí preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľka podala odvolanie ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo a zistil, že odvolanie obžalovanej Mgr. T. S. je čiastočne dôvodné.

Na prvom mieste odvolací súd konštatuje, že v tejto veci najvyšší súd uznesením z 9. júla 2013, sp. zn. 4 To 9/2012, zrušil predchádzajúci rozsudok Špecializovaného trestného súdu z 21. augusta 2012 a tomuto súdu uložil, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

V opätovnom prejednaní súd prvého stupňa splnil všetky pokyny nadriadeného súdu - doplnil dokazovanie v sporných častiach, všetky vykonané dôkazy vyhodnotil postupom uvedeným v ustanovení § 2 ods. 12 Tr. por. Z dôkazov vykonaných v rozsahu nevyhnutnom pre zákonné a spravodlivé rozhodnutie vo veci samej správne dospel k záveru, že žalovaný skutok sa stal a že tento spáchala obžalovaná. Tento záver prvostupňový súd pri odôvodňovaní výroku o vine dostatočne odôvodnil a dôsledne sa zaoberal aj obhajobou obžalovanej, a to aj teraz namietanej subjektívnej stránky prečinu, zo spáchania ktorého ju uznal za vinnú, nevynímajúc ani posúdenie materiálneho korektívu v zmysle § 10 ods. 2 Tr. zák.

Z účtovnej dokumentácie OZ totiž vyplýva, že obžalovaná ako štatutárny orgán za OZ predložila ÚPSVaR v rámci žiadosti o úhradu platby č. 3 za obdobie 3/2008 z 3. apríla 2008 na preplatenie 90% výdavkov z faktúry č. 2008272 z 25. marca 2008 vystavenej dodávateľom Bilanx-GM, spol. s.r.o., na sumu 157 233 Sk za vykonané práce, ktoré aj boli 18. apríla 2008 uhradené. ÚPSVaR na podklade správy o výsledku následnej finančnej kontroly č. 29/2008 dňa 5. mája 2008 vyzvalo OZ na vrátenie celého finančného príspevku poskytnutého na základe Dohody č. 3/§56/2008/II zo 6. februára 2008 v sume 297 803,70 Sk, k čomu došlo 23. júna 2008, čo potvrdzujú aj bankové prevody tejto sumy, ale aj dokumentácia ÚPSVaR.

Predmetné konanie bolo správne posúdené ako prečin poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločností podľa § 261 ods. 1 Tr. zák., pretože obžalovaná použila a predložila nesprávny doklad (nepravdivú faktúru), a tým umožnila spôsobenie sprenevery (nepoužila finančné prostriedky na úpravu prenajatých priestorov) a protiprávne zadržala tieto prostriedky (mala ich v dispozícii až do ich vrátenia) zo všeobecného rozpočtu Európskych spoločností.

Vzhľadom na podrobné odôvodnenie napadnutého rozsudku vo výroku o vine a pre správnosť a zákonnosť úvah v tomto smere odvolací súd na ne odkazuje.

Ani Najvyšší súd Slovenskej republiky nemá pochybnosti o tom, že obžalovaná nevykonala žiadne práce na úprave priestorov, ktoré vyfakturovala ÚPSVaR v Pezinku. V čase fakturácie tieto neboli ani začaté a navyše nebola uzavretá ani zmluva s firmou, ktorá mala tieto práce realizovať.

Za tohto stavu Špecializovaný trestný súd správne ustálil skutok tak, ako je uvedený vo výroku o vine napadnutého rozsudku a tento v súlade so stavom veci posúdil ako prečin poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločností podľa § 261 ods. 1 Tr. zák., pretože konala v priamom úmysle, ktorý tento vyvodil zo spôsobu vykonania činu, keď vyfakturovala práce, ktoré neboli vykonané a výkon len predstierala.

Práve spôsob vykonania činu a výška spôsobenej škody, ktorá je na samej hranici medzi škodou malou a väčšou, jej zavinenie v priamom úmysle nedovoľujú urobiť záver o nepatrnom stupni nebezpečnosti činu pre spoločnosť tak, ako na to správne poukázal súd prvého stupňa.

Na strane druhej nemožno neprihliadať na to, že obžalovaná spôsobenú škodu v celom rozsahu nahradila

ešte pred začatím trestného stíhania. Navyše vrátila aj ďalšie finančné prostriedky, ktoré jej boli poskytnuté zákonne. Aj keď výslovne neuviedla, že svoje protiprávne konanie, ktoré priznala ľutuje, dobrovoľnosť vrátenia všetkých finančných prostriedkov, ktoré na činnosť chránenej dielne dostala, preukazujú jej ľútosť a snahu po náprave.

Podľa § 10 ods. 1 písm. a/, písm. b/ Tr. zák. prečin je trestný čin spáchaný z nedbanlivosti alebo úmyselný trestný čin, za ktorý tento zákon v osobitnej časti ustanovuje trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby neprevyšujúcou päť rokov.

Podľa § 10 ods. 2 Tr. zák. nejde o prečin, ak vzhľadom na spôsob vykonania činu a jeho následky, okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný, mieru zavinenia a pohnútku páchatel'a je jeho závažnosť nepatrná.

V danom prípade ide síce „len“ o náhradu škody, ale za situácie, keď zároveň vrátila aj prostriedky, ktoré vyplatila zamestnancom za realizáciu prác v chránenej dielni a taktiež s tým súvisiace odvody. Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že na jej prevýchovu postačí aj prejednanie predmetnej trestnej veci, pretože na takýto postup boli splnené zákonné podmienky uvedené v § 40 ods. 1 písm. a/ Tr. zák.

Podľa tohto ustanovenia od potrestania páchatel'a prečinu, ak ním nebola spôsobená smrť alebo ťažká ujma na zdraví, možno upustiť, ak páchatel' priznal spáchanie prečinu, jeho spáchanie ľutuje a prejavuje účinnú snahu po náprave a ak vzhľadom na povahu spáchaného prečinu a na doterajší život páchatel'a možno dôvodne očakávať, že už samotné prejednanie veci pred súdom postačí na jeho nápravu.

Podľa § 40 ods. 2 Tr. zák. ak sa upustilo od potrestania páchatel'a podľa odseku 1, hľadá sa na páchatel'a, ako keby nebol odsúdený.

Za tohto stavu Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 321 ods. 1 písm. e/, ods. 3 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a upustil u nej od potrestania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.